

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4P/95/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8521201267
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Danka Majdáková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2021:8521201267.2

Uznesenie

Okresný súd Stará Ľubovňa v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Q. P., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom XXX XX C. XXX, zast. kolíznym opatrovníkom Obcou Čirč, dieťa rodičov, matka: G. P., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX C. XXX, otec: P. P., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom XXX XX C. XXX, za účasti D. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX C. XXX, o návrhu navrhovateľa: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, so sídlom Farbiarska 57, 064 01 Stará Ľubovňa, v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie v tomto znení:

„N a r i a ě u j e sa rodičom G. P., nar. X.XX.XXXX a P. P., nar. XX.X.XXXX odovzdať maloleté dieťa, Q. P., nar. XX.X.XXXX do starostlivosti jej sestry D. P., nar. XX.XX.XXXX.“

II. Súd u k l a d á navrhovateľovi povinnosť v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia podať na miestne príslušný súd návrh vo veci samej, a to návrh na zverenie mal. Q. P. do náhradnej rodinnej starostlivosti, napríklad formou náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti, pričom účastníkmi konania vo veci samej budú maloleté dieťa Q. P., jej rodičia G. P. a P. P., osoba ktorej má byť dieťa zverené do náhradnej starostlivosti a navrhovateľ.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni (ďalej len navrhovateľ) podal na tunajší súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd nariadil rodičom mal. dieťaťa odovzdať mal. Q. P. do starostlivosti jej sestry D. P..

2. Návrh odôvodnili tým, že mal. Q. P. je dieťaťom rodičov G. a P. P., ktorí sú manželia. Okrem maloletej mali ešte ďalších šesť detí, z ktorých štyri sú už plnoleté. ÚPSVaR Stará Ľubovňa vedie na oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately spisovú dokumentáciu mal. detí P. od októbra 2017 z dôvodu zanedbávania povinnej školskej dochádzky u mal. T.. V školskom roku 2019/2020 v dobe od 17. 9. 2019 do 17. 2. 2020 mal. T. bezdôvodne vymeškala 214 neospravedlnených vyučovacích hodín, pričom obaja rodičia na neospravedlnené vymeškávanie vyučovacích hodín boli upozorňovaní školou, avšak k náprave uvedeného stavu napriek tomu nijako aktívne nepristúpili, teda vydali z nebanlivosti osobu mladšiu ako osemnásť rokov nebezpečenstvu spustnutia tým, že jej umožnili viesť záhaľčivý život. Rodičia boli trestne stíhaní a Okresný súd Stará Ľubovňa im uložil trest odňatia slobody, ktorého výkon podmienene odložil a obom rodičom určil skúšobnú dobu (1T/66/2020). V mesiaci október 2020 matka opustila spoločnú domácnosť a odišla do ČR, pričom ako dôvod uvádzala, že jej otec je chorý a že sa s manželom pohádala, napadol ju fyzicky. Domov sa plánovala vrátiť, ale nevedela kedy, pretože boli prijaté karanténne opatrenia z dôvodu šírenia sa nákazy Covid 19. Pán P. sa od uvedenej doby o tri mal. deti staral sám, občas bol s manželkou

v telefonickom kontakte. Zamestnancami CDR Spišská Belá, ktoré v rodine vykonávalo opatrenia na základe odporúčania tunajšieho úradu terénnou a ambulatnou formou, bol p. P. podporený v tom, aby zvládol starostlivosť o mal. deti sám bez manželky. Riešili s ním vzťah mal. T., ktorá si našla v obci priateľa, ale aj p. P. upozornili na požívanie alkoholu, pretože po jeho požití býval agresívny. Prisľúbil, že sa bude snažiť napraviť vzniknuté negatívne situácie (tieto informácie o užívaní alkoholu a priateľovi mal. T. podali terénne pracovníčky obce). Pán P. zodpovedne pristupoval k plneniu svojich rodičovských povinností, pravidelne sa zúčastňoval s dcérou konzultácií u klinickej psychologičky, spolupracoval s CDR. Mal. deti v školskom roku 2020/2021 nezanedbávali školskú dochádzku. Matka telefonicky CDR uviedla, že neplánuje návrat k manželovi, žije s priateľom. Dňa 30.6.2021 pán P. P. podal na OS Stará Ľubovňa návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností a určenie výživného (č.k. 2P/64/2021). G. P. sa dostavila na úrad a uviedla, že nesúhlasí s návrhom, ktorý podal manžel. Deti si chce dať zveriť do svojej starostlivosti a odísť s nimi bývať do Českej republiky, kde má údajne byť a prisľúbenú prácu. Dcéru mal. Q. vyzvala, aby pracovníkom úradu povedala „čo vie“. Maloletá následne pri pohovore uvádzala, že otec požíva alkohol, bije mal. T., O. aj ju, kričí po nich a „trikrát sa na T. ťahal. Mala na sebe tričko a dvíhal jej hore.“ Mal. T. pri pohovore taktiež potvrdila, že otec ju aj súrodencov bije, dáva jej veľa roboty. Musí variť, pratať, starať sa o súrodencov. Kričí po nich, keď je triezvy, tak povie, že on nič nerobil. Otca údajne nemá rada, nemá s ním dobrý vzťah. Mama jej stále telefonovala keď bola v Čechách. Sľubovala, že po ňu príde a bude bývať u nej. Mal. O. počas pohovoru uviedol, že nevidel, aby otec bil sestry, alebo im robil niečo zle. Jeho nebije, nevie, aby otec požíval alkohol. Mal. T. po pohovore spolu so svojimi súrodencami Q. a O. absolvovali psychologické sedenie u PhDr. Jancúrovej, ktorá odporúčala opakovať sedenia s mal. deťmi. Na odporúčanie úradu sa k psychológovi objednal aj otec mal. detí. Matka po návrate do Čirča rozvrátila vzťahy v rodine. Deťom sľúbila, že pôjdu s ňou do Čiech, kde budú bývať v poschodovom dome u starého otca. Deti je veria. Mal. T. sa odmietala vrátiť k otcovi, zostala s matkou a jej priateľom. Na základe informácie školy, že mal. T. nechodí do školy lebo je chorá, tunajší úrad overil liečebný režim u dieťaťa. Matka v telefonickom rozhovore uviedla, že T. chorá leží v domácnosti jej dcéry v Podsadku. Tam však bolo zistené, že matka so svojimi deťmi dávno túto domácnosť opustila. Matku spoločne s T. tunajší úrad vyhľadal v katastri obce Y., kde prebýva v osobnom aute značky Q. L. ešte aj so svojim priateľom. Matka uviedla, že v aute bývajú dlhšie, nemá iné bývanie. Otec detí popieral, žeby jeho správanie k mal. dcére bolo tak neprístojné. Údajne jeho manželka, matka detí klame, ponúka sa po obci Čirč, ponúkala sa pastierovi dobytky za účelom získania príjmu. Obáva sa o dcéru T., aby nedošlo k záškoláctvu, alebo aby dieťa neponúkala na sexuálne služby. S poukazom na rozvrátené vzťahy v rodine a vyjadrenia mal. detí je v najlepšom záujme mal. T., aby bola dočasne zverená do starostlivosti svojej sestre pani D. P., ktorá s tým súhlasí. Pani P. D. žije tiež v obci Čirč so svojim druhom P. P. a spoločne vychovávajú dve mal. deti. Bývajú v drevenom domčeku, ktorého zariadenie vyhovuje potrebám mal. detí. Druh p. D. P. súhlasí s tým aby zabezpečovala osobnú starostlivosť o mal. Q., ktorá bude u nich bývať. Navrhovateľ v závere zdôraznil, že situáciu v rodine v súčasnosti vníma ako výrazne vyhrotenú, pre mal. Q. nepriaznivú až patologickú. Neprimeraná situácia v rodine, negatívne správanie sa oboch rodičov v domácom prostredí aj na verejnosti, spôsobuje priamo zásah do psychiky a integrity mal. Q.. Obec Čirč vo svojej správe poukazuje na to, že rodina nežije usporiadaným životom, matka využíva deti proti otcovi, obvinila ho z agresívneho správania sa voči deťom po požití alkoholu a zo sexuálneho zneužívania, resp. obťažovania mal. T.. Otec nemá dobrú povesť v obci z dôvodu agresívneho správania po požití alkoholu. To priamo ohrozuje bezpečie maloletej, ako aj bezpečie a stabilitu prostredia, v ktorom je vychovávaná. Uvedené skutočnosti nie sú v záujme mal. dieťaťa, a preto navrhovateľ navrhuje dočasne upraviť pomery dieťaťa vydaním neodkladného opatrenia. Navrhovateľ k návrhu pripojil rodný list dieťaťa, záznamy o zisťovaní názoru dieťaťa, úradné záznamy, správy Obce Čirč, správy ZŠ s MŠ Čirč.

3. Uznesením sp. zn. 4P/95/2021 zo dňa 27. 9. 2021 súd ustanovil mal. dieťaťu kolízneho opatrovníka, a to Obec Čirč.

4. Podľa § 360 ods. 1 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len C.m.p.) neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

5. Podľa § 360 ods. 2 C.m.p. ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej.

6. Podľa § 367 ods. 1 C.m.p. neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

7. Podľa § 367 ods. 2 C.m.p. o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

8. Podľa § 367 ods. 3 C.m.p. uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

9. Podľa § 367 ods. 4 C.m.p. uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

10. Podľa § 2 ods. 1 C.m.p. na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/12015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len C.s.p.) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

12. Podľa § 324 ods. 3 C.s.p. neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

13. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

14. Podľa § 325 ods. 2 C.s.p. neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby d) niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

15. Podľa § 329 ods. 1 C.s.p. súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

16. Podľa § 329 ods. 2 C.s.p. pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

17. Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine (ďalej len ZoR) náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

18. Podľa § 44 ods. 2 ZoR náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

19. Podľa § 44 ods. 3 ZoR náhradnou starostlivosťou je

a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“),

b) pestúnska starostlivosť a

c) ústavná starostlivosť.

20. Podľa § 44 ods. 4 ZoR súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

21. Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len ZoR) ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej

starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

22. Podľa § 45 ods. 3 ZoR v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

23. Podľa § 45 ods. 3 ZoR osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

24. Podľa § 45 ods. 7 ZoR vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

25. Podľa § 48 ods. 1 ZoR ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa a ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o jeho zverení do pestúnskej starostlivosti fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa pestúnom a spĺňa ustanovené predpoklady (ďalej len „pestún“).

26. Účelom neodkladných opatrení je rýchlá úprava pomerov účastníkov alebo zabezpečenie výkonu existujúceho, prípadne ešte nevykonateľného alebo možného rozhodnutia. Vydanie neodkladného opatrenia však predpokladá aspoň osvedčenie práva, resp. osvedčenie ohrozenia tohto práva a tiež, aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe neodkladnej úpravy. Povinnosťou súdu je pri vydávaní neodkladného opatrenia skúmať všetky aspekty jeho nariadenia a teda dôkladne skúmať a zvažovať, najmä či je nárok účastníka na nariadenie neodkladného opatrenia osvedčený a či je naliehavá potreba okamžitého zásahu zo strany súdu, t.j. či je naliehavá potreba nariadiť takéto opatrenie.

27. Z dočasného charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred ich nariadením nemusí súd zisťovať všetky okolnosti, ktoré sú potrebné pre vykonanie meritórneho rozhodnutia. Pri zisťovaní skutočností, potrebných pre nariadenie neodkladného opatrenia, nemusí byť ani dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Ak by pred vydaním neodkladného opatrenia bolo potrebné preukázanie nároku v procese dokazovania, nebol by potom rozdiel medzi neodkladným opatrením a konečným rozhodnutím. Neodkladné opatrenie by nemohlo plniť funkciu okamžitej úpravy právnych pomerov účastníkov.

28. V každej veci, týkajúcej sa mal. detí dominuje záujem mal. dieťaťa. Dosiachnutie účinnej ochrany záujmov mal. detí je zabezpečené aj inštitútom neodkladných opatrení. Potreba nariadenia neodkladného opatrenia nemusí vyplývať len z naliehavosti situácie, ale v prípade konania starostlivosti súdu o maloletých aj z existencie záujmu mal. dieťaťa na danej dočasnej úprave pomerov. Naliehavosť potreby úpravy pomerov neodkladným opatrením v týchto konaniach ustupuje záujmu mal. dieťaťa. A teda, ak je nariadenie neodkladného opatrenia v záujme mal. dieťaťa, nemusí byť nevyhnutne súčasne splnená aj podmienka naliehavosti potreby dočasnej úpravy. Súd by mal pristúpiť k nariadeniu neodkladného opatrenia nielen v prípadoch, ak riešenie situácie neznesie odklad, ale aj v prípade, ak je úprava neodkladným opatrením v záujme mal. dieťaťa.

29. Súd sa oboznámil s obsahom návrhu, listinnými dôkazmi, doloženými navrhovateľom, na základe čoho dospel k záveru, že sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia. Neodkladné opatrenie podľa návrhu navrhovateľa je v záujme mal. dieťaťa.

30. Mal. dieťa, Q. P., sa ocitlo v takejto situácii, ktorá ohrozuje nielen jeho psychický, fyzický a sociálny vývin, ale aj život a zdravie, preto je potrebné v záujme dieťaťa dočasne upraviť jeho pomery. Z návrhu a listinných dôkazov doložených navrhovateľom nepochybne vyplýva, že situácia v rodine je výrazne vyhrotená, pre mal. dieťa nepriaznivá až patologická. Rodičia nevedú spoločnú domácnosť, nežijú usporiadaným životom. Matka opustila spoločnú domácnosť, aktuálne prebýva v katastri obce Y. v osobnom aute spolu s mal. T. (sestrou mal. Q.) a ešte aj so svojim priateľom, iné bydlisko nemá. Matka po návrate z Česka rozvrátila vzťahy v rodine, deťom nasľubovala, že s ňou pôjdu do Čiech, deti využíva proti otcovi. Z vyjadrenia mal. Q. vyplýva, že otec požíva alkohol, bije ju aj jej súrodencov T. a O., kričí po nich. Otec detí v obci nemá dobrú povesť z dôvodu agresívneho správania po požití alkoholu. Nepriaznivá situácia v rodine, negatívne správanie sa oboch rodičov v domácom prostredí aj na verejnosti, spôsobuje priamo zásah do psychiky a integrity dieťaťa. Sestra maloletej, D. P. súhlasí s tým, aby jej dočasne bola zverená mal. Q. do starostlivosti. Podľa vyjadrenia navrhovateľa má vytvorené vhodné podmienky, aby osobnú starostlivosť o maloletú dočasne zabezpečovala.

31. Vzhľadom na uvedené súd v plnom rozsahu návrhu vyhovel, pretože má za to, že je to v záujme mal. dieťaťa.

32. Nariadené neodkladné opatrenie v prejednávanej veci je neodkladným opatrením pred začatím konania vo veci samej, a preto súd v súlade s § 360 ods. 2 C.m.p. a § 336 ods. 1 C.s.p. uložil navrhovateľovi povinnosť podať v určenej lehote návrh vo veci samej, t.j. návrh na zverenie mal. dieťaťa do náhradnej rodinnej starostlivosti napríklad formou náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti. V prejednávanej veci sa nejedná o prípad predpokladaný v ustanovení § 336 ods. 1 C.s.p., a to že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi účastníkmi konania, pretože je potrebné vykonať vo veci ďalšie dokazovanie, predpokladané v ustanovení § 45 resp. 48 a nasl. Zákona o rodine.

33. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 C.m.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia uznesenia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 C.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napadá, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).